

Een soort
proteststem

Van Roland Smulders verschenen eerder:

Een spoor van Adam, roman

Geef mij de schuld, roman

Parels en draken, columns

Weg naar de vrijheid, roman

Bij deze dan, columns

Gewoon anders, verhalen

De stoel van Fred, verhalen

Ze doen het er gewoon om, columns

Palabinda, verhalen

Raar blijft het, columns

Tegen het licht, columns

Ik bedoel maar, columns

Het is maar hoe je het bekijkt, columns

Corona en andere ongemakken, columns

Geen zorgen, columns

Met het oog op Oisterwijk, columns

Luis in de pels, columns

Diepzinnig bezig, columns

Een passend woord, columns

Achter het rookgordijn, columns

Er komt geen einde aan, columns

Een soort proteststem

Roland Smulders

Schrijver: Roland Smulders
Coverontwerp: Roland Smulders
ISBN: 9789464480474
© 2021 Roland Smulders

Een soort proteststem

In mijn woonplaats Oisterwijk maken de politieke partijen zich op voor het kiezen van een nieuwe gemeenteraad. Een belangrijke gebeurtenis, want de gemeente neemt het naburige dorp Haaren liefdevol op en de politici willen de sfeer niet meteen al bederven. Daarvoor is later nog tijd genoeg. Nu kunnen de aanstaande Oisterwijkers nog rekenen op een overvloed aan warme aandacht van partijen die alvast langskomen om kennis te maken en die willen weten hoe in Haaren over allerlei zaken wordt gedacht.

Andersom moet ook ik ineens een mening hebben over zaken die in Haaren spelen. Dat is wennen. Vroeger kon ik nog denken dat de inwoners van dat dorp zelf maar moesten besluiten over een nieuwe kiosk, maar nu zou dat getuigen van een groot gebrek aan respect. Interesseert het mij soms niet wat voor een bouwwerk binnenkort in mijn eigen woonplaats komt te staan? Heb ik een voorkeur voor een ding dat lijkt op de verblijfplaats van een onbekende soldaat, of toch maar voor iets wat doet denken aan een openbaar toilet? Het zal mij eerlijk gezegd een zorg zijn, maar dat is met de verkiezingen voor de deur heel onaardig om te zeggen.

De politieke partijen die in de race zijn voor het beperkte aantal zetels, lijken deze keer ook te hebben nagedacht over het maken van een positieve eerste indruk. Was het samenstellen van de kandidatenlijst vroeger soms gewoon een kwestie van even naar het kopieerapparaat lopen, nu buitelen zij over elkaar heen om toch maar als een van de eersten een aansprekende lijsttrekker te kiezen, die jong, blank en vrouwelijk is. Slechts twee van de zeven partijen houden het bij een mannelijke variant en vermoedelijk hebben zij daar nu al spijt van. Dat komt ervan als

je geen oog hebt voor de veranderde wind die door Nederland waait.

Vooraf met dat jonge van de nieuwe boegbeelden heb ik het moeilijk. Het zal er wel mee te maken hebben dat ik zelf ouder word. Nog niet zo lang geleden waren gezagsdragers voor mijn gevoel oudere mensen aan wie ik het rustig kon overlaten richting te geven aan mijn toekomst. Nu heb ik bij het zien van de foto's op Facebook toch vooral de indruk dat scholieren de macht hebben overgenomen. Zij moeten het mij maar niet kwalijk nemen. Ik ben een dinosaurus en die hebben er nu eenmaal wat meer moeite mee aan de veranderde omstandigheden te wennen. Van mij hoeft het allemaal niet zo snel te gaan. Niet het uitbreiden van mijn woonplaats en al helemaal niet het vervangen van de gezichten waaraan ik gehecht ben. Misschien dat ik toch ga stemmen. Een soort proteststem. Op een kandidaat met smaak die zich niet heeft laten vervangen.

Schijnheiligman

Hoewel het er natuurlijk aan zat te komen, moet ik het nieuws even verwerken. Sinterklaas brengt voortaan zonder Zwarte Piet een bezoek aan mijn woonplaats Oisterwijk. Hij maakt het zelf bekend in een open brief waarvan ik spontaan een aanval van plaatsvervangende schaamte krijg. Zwarte Piet blijft lekker in Spanje om hier geen gevoelige mensen voor het hoofd te stoten. Zelf weet de Schijnheiligman niet hoe snel hij de coronabrandhaard moet verlaten, maar Piet moet zichzelf maar zien te redden. Het Oisterwijkse organisatiecomité heeft het gepresteerd om met de slechtste smoes te komen die op dit moment kan worden verzonnen. Nogal wiesde dat de gemeente er als de kippen bij is om te verklaren dat dit staaltje wanbestuur nu eens niet uit haar koker komt.

Om geen ruzie te krijgen met de hardcore liefhebbers van het kinderfeest, begaat Sinterklaas de blunder om het bestaan van Zwarte Piet nog wel even onder de neuzen van alle verontwaardigde landgenoten te wrijven. Piet bestaat wel degelijk. En zwart is hij ook. Zwart door de Spaanse zon, waaronder hij mag wachten tot het virus hem uiteindelijk de genadeslag toebrengt.

Wat wordt het volgende? Komt er straks een brief van de bisschop waarin hij aankondigt bij zijn neef de Kerstman te gaan wonen? Als wij dan toch bezig zijn er een klucht van te maken, kunnen wij het spektakel net zo goed tot het einde doorvoeren. De kinderen zullen wel begrijpen dat Piet na een jaartje in de sneeuw wat kleur heeft verloren en ineens een vuurrode neus blijkt te hebben. Zolang er niet wordt bezuinigd op de geschenken is de Oisterwijkse jeugd best bereid het spelletje

mee te spelen. Op die stoomboot uit Spanje is iedereen toch wel zo'n beetje uitgekeken.

Terwijl ik mijmer over een gevalletje volksverlakkerij in een modern jasje, krijg ik het bericht onder ogen dat Oisterwijkse winkeliers van de gemeente schuiltenten mogen plaatsen om wachtende klanten zolang in onder te brengen. Hoeveel hoogmoed heb je nodig om te denken dat klanten hun centen zo graag bij je willen uitgeven? Graag genoeg om ervoor over te hebben in een onverwarmde tent te blauwbekken en een verkoudheid op te lopen? Zelf begin ik er niet aan. Als een winkelier mij niet op een fatsoenlijke manier wil ontvangen, ga ik op zoek naar een collega met meer hart voor zijn klanten. Het is een voorbeeld dat Sinterklaas en Zwarte Piet zouden moeten volgen. Hoogstens nog een laatste afscheidsbezoek om Akwasi op te halen. De oververhitte rapper kan volgens mij wel een jaartje heropvoeding aan de Poolcirkel gebruiken.

Angsthazerij

Het Oisterwijkse raadslid dat zich behalve door de kaarten ook laat inspireren door de uil van Minerva, noemt corona de grootste zwendel van de eeuw en spreekt over angsthazerij. Of alle mensen die de afgelopen maanden een dierbare hebben verloren er ook zo over denken, waag ik te betwijfelen, maar vermoedelijk kan het raadslid daar ook niet mee zitten. Wat Thierry Baudet uitkraamt, is het nieuwste evangelie en dus boven alle twijfel verheven.

Ik blijf hopen dat er aan het einde van de tunnel nog iets van gezond verstand opduikt tussen de sterren, maar het kost wel steeds meer moeite dat vertrouwen overeind te houden. Eerst moeten overal in Nederland de zwarte wagens weer gaan rijden. En ik vrees dat het zelfs dan niet zal gebeuren.

Waar ik ook bang voor ben, is dat veel Oisterwijkse kiezers zich straks in het stemhokje laten verleiden door de oproep dat wij alleen samen de overheid onder controle kunnen krijgen. Onzin verteert altijd beter dan de harde realiteit. En hoe moet het verder na de verkiezingen? Dan wordt er zeker naar mij gekeken om het door Baudet geleide projectiel nog enigszins met de voeten op aarde te houden?

Partijen zoals Forum voor Democratie en het Oisterwijkse WIJ bloeien het beste op een voedingsbodem van totale chaos. In goede tijden bestaat geen enkele behoefte aan zondebokken en sterke leiders. Karl Marx wist al dat er eerst sprake moet zijn van ellende om de zaak op gang te brengen. Zo bezien zou het mij niet mogen verbazen dat het raadslid zo ijverig bezig is de strijd tegen het virus te frustreren.

Volgens Baudet en zijn volgelingen is corona gewoon een onschuldig griepje, een soort herfststorm die nodig is om het

dorre hout uit de bomen te schudden. 'Kijk naar de mortaliteit', roepen zij. 'Die is vergelijkbaar met wat ons elk jaar overkomt.' Zo dom om het zelf te geloven, zullen zij wel niet zijn, maar dat hoeft ook niet. Als wij er maar intrappen en ons massaal achter de volksmenners scharen. Het is geen grap, maar wel degelijk om te huilen.

Normaal gesproken heb ik niet de illusie met mijn columns iets te kunnen veranderen. Ik vertel gewoon wat ik denk en laat het aan anderen over daar al dan niet wat mee te doen. Aan de vruchten kun je een boom kennen en iedereen moet maar voor zichzelf uitmaken of de vruchten van het rebelse raadslid een beetje in de smaak vallen. Wat mij betreft is de boom tot in de kern rot, maar meer dan mijn persoonlijke mening wil ik er niet van maken.

Historisch visitekaartje

Een Oisterwijkse wethouder die tijdens een vergadering van de gemeenteraad door de eigen partij de ene stok na de andere in de wielen krijgt geschoven: het kan in het stelsel van de raadsbrede samenwerking. Gelukkig ook maar dat het zo is, want nu kan ik er vrijelijk mijn gedachten op loslaten. Gedachten die anderen dan weer veel te serieus kunnen nemen. Gedachten zoals: waarom heeft hij toestemming gegeven voor de bouw van een koekdoos van negen meter hoog en kan de ontwikkeling van het terrein waar het oude zwembad staat niet wachten tot er een projectontwikkelaar met diepere zakken langskomt?

Inmiddels zal de wethouder zichzelf wel voor het hoofd slaan ooit zo dom te zijn geweest aan de ondankbare klus te beginnen. De wortel dat hij dan fijn eerste stenen zou mogen leggen, blijkt weinig om het lijf te hebben. Het enige wat kennelijk wel gebouwd gaat worden, is een volstrekt overbodige dorpspomp. En daarvan mag hij de eerste steen niet eens plaatsen, omdat een collega die eer al voor zichzelf heeft opgeëist. Over een paar jaar kan niemand zich nog herinneren dat hij ooit wethouder was. Is het niet verstandig om rond te kijken of er door Forum nog ergens een gedeputeerde wordt gezocht?

Stiekem hoop ik dat de bouwer van de geplande koekdoos de vernederde wethouder een beetje wil matsen door hem de eer van een bordje bij de ingang te gunnen. Iets in de trant van: 'Dit lelijke gebouw kon hier verrijzen dankzij de medewerking van...'. Het zal de collega leren. Een koekdoos maakt meer indruk op latere generaties dan een zielige kopie van een dorpspomp.

Wat de bestemming van het zwembadterrein betreft, lijkt het mij inderdaad beter nog even te wachten. Binnenkort krijgen wij er een hoop inwoners bij en dan is het niet aardig om nog even

snel zo'n belangrijke beslissing te nemen. Zeker niet nadat Oisterwijk omgekeerd zoveel ophef maakte over een door Haaren vastgesteld Bestemmingsplan voor het buitengebied. Dan krijg je toch snel de situatie van de pot die de ketel allerlei verwijten maakt. Het duurt jaren om al die plooiën weer enigszins glad te strijken.

Let wel: ik pleit er uitdrukkelijk niet voor de grond aan een op geld beluste projectontwikkelaar te geven. Ik moet er niet aan denken dat een zekere prins in mijn woonplaats voet aan de grond krijgt. Wat ik bedoel, is dat Oisterwijk die grond later hard nodig kan hebben voor het bouwen van een mooi gemeentehuis annex cultuurtempel. De dingen waarmee wij het nu moeten doen, zijn te klein voor de omvang die Oisterwijk dan heeft en toekomstige wethouders willen ook de kans krijgen hun historisch visitekaartje ergens achter te laten.

Sterrenkinderen

Nee, ik doe het niet. Geen woord van mijn kant over psychische manipulatie binnen de Oisterwijkse politiek en al helemaal niet over onsmakelijke vergelijkingen. Straks krijg ik nog het verwijt bevooroordeeld te zijn. 'Wat heb jij tegen aanhangers van astrologie met een nuchtere blik op de harde realiteit? ', wordt mij dan gevraagd. Helemaal niks heb ik daartegen. Daarom houd ik mijn kiezen deze keer ook angstvallig op elkaar. Topfiguren zijn het. Ik kan niet wachten tot zij op volle oorlogsterkte kleur komen geven aan de saaiheid van weer zoveel jaar raadsbrede ontredde ring.

Misschien lukt het de zo furieus aangepakte democraten ook enkele raadszetels te bemachtigen. Dan kunnen zij en de sterrenkinderen het er tijdens een raadsvergadering nog eens uitgebreid over hebben. Tenslotte is dat de plaats voor politiek debat. Ik reken op een moddergevecht zonder regels, maar met hoge amusementswaarde. Het commentaar leveren mag immers best leuk zijn.

Zal ik het nu maar over de kandidatenlijst van de Oisterwijkse liberalen hebben? Nog maar pas geleden klonk uit die hoek het ferme geluid dat politici niet te lang aan hun zetel moeten blijven kleven, maar dat was kennelijk een oprisping van voorbijgaande aard. De zetels van de Oisterwijkse gemeenteraad zitten veel te prettig om er vanwege een principe afstand van te doen. Soms roepen mensen dingen waarvan zij later weer spijt krijgen. De sterrenkinderen en ik begrijpen heel goed dat het zo werkt.

En wat is er ook mis mee dat iemand zo graag raadslid wil blijven dat hij er desnoods voor overstapt naar een andere partij? Hart voor de zaak valt alleen maar te prijzen. Het kan